

Uitzonderlijke beeldhouw- kunst in Anderlecht

TOERISME ANDERLECHT

De mystiek van de kunst zit verscholen achter het oog en de hand van de kunstenaar **RENÉ HUYGHE**

Anderlecht en beeldhouwkunst: een lang verhaal ...

Daar waar schilderkunst vaak domineert in tentoonstellingszalen, is onze gemeente altijd een voortrekker geweest voor kunstmonumenten in open lucht. De Biënnales van Anderlecht hebben in België de wereld van de beeldhouwkunst flink wakker geschud.

Men kan zich moeilijk de rustige tuin van het Erasmushuis voorstellen met duizenden bezoekers die de werken van een vijftigtal beeldhouwers kwamen bewonderen.

De gemeente Anderlecht heeft nochtans gedurende twintig jaar (van 1946 tot 1966) een waar kunstzinnig avontuur beleefd tijdens de “Biënnales voor openlucht beeldhouwkunst in België”.

De grondleggers zijn bekende figuren uit Anderlecht zoals beeldhouwer Firmin Vandewoude, dichter Maurice Carême en de stichter van de gemeentelijke musea, Daniel Van Damme. Deze innovatieve kunsthappening was uniek in Europa.

Het hoofddoel was om jonge beeldhouwers, meestal leerlingen aan de kunstacademie, te helpen en te promoten. Werken van kunstenaars zoals Victor Voets en Maurice De Korte, zeer actief in onze gemeente, werden zodoende tentoongesteld.

Aan de hand van deze brochure (nog lang niet compleet) nodig ik u graag uit om kennis te maken met deze prachtige beeldhouwwerken en standbeelden die het landschap van Anderlecht tooien. Het is belangrijk om deze kunstwerken concreet in de schijnwerpers te zetten en een eerbetoon te brengen aan de kunstenaars die ze hebben ontworpen.

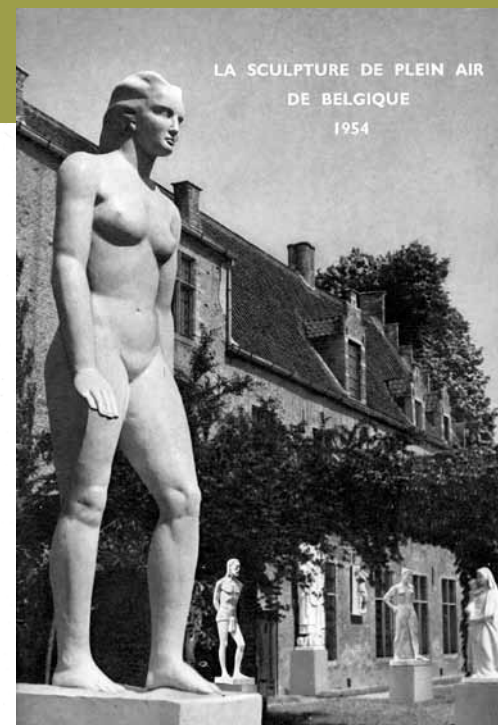
Veel ontdekkingsplezier!

Eric Tomas
Burgemeester, bevoegd voor Toerisme

Uitzonderlijke beeldhouwkunst

Catalogus van de 2de en 5de Biënnales

VERZAMELING MARCEL JACOBS

in Anderlecht

KUREGEM	4
KLEIN-EILAND	9
CENTRUM DE RINCK	10
CENTRUM Astridpark	14
VEEWEIDE AURORA	18
MIJLENMEERS	19
NEERPEDE	20
SCHEUT	22
VOGELZANG	23
Ontwerptechnieken	26
Enkele Leestips	29

De Heldhaftige Pierrot

Historisch oorlogsmonument opgedragen aan alle gesneuvelde foorkramers tijdens de wereldoorlogen van 1914-18 en 1940-45, beeldhouwer VICTOR VOETS (1882 - 1950) en architect HERMAN VOETS, marmer, masker en zwaard in verguld brons, 1924. Luchtvaartsquare / Poincarélaan

OVER DE BEELDHOUWER

VICTOR VOETS was een actieve beeldhouwer in Anderlecht en staat vooral bekend voor zijn oorlogsmonumenten. Hij was professor Plastische Kunst aan de Industrieschool van Anderlecht. Hij maakte verschillende monumenten in opdracht van de stad Brussel. Ook in de gemeente Anderlecht staan een aantal van zijn kunstwerken.

OVER HET KUNSTWERK

Dit prachtig monument werd gemaakt door de kunstenaar en zijn broer, architect Herman VOETS. Het ligt aan het einde van de Luchtvaartsquare en de "Heldhaftige Pierrot" kijkt richting Poincarélaan en de Zuidfoor.

De kunstenaar heeft een daadkrachtig en ernstig personage uitgebeeld, uitgedost in een typisch "Pierrot" pak; hij zwaait sierlijk zijn linkerbeen naar achter en met een tragisch en zwierig gebaar ontdoet hij zich van zijn masker. In zijn rechterhand houdt hij een zwaard dat zijn jas doorprijkt (een deel van het zwaard is jammer genoeg verdwenen). Beide zijden van het voetstuk zijn versierd met militaire helmen in reliëf, leunend op lauwerkransen van laurier- en eikenbladeren.

Het voetstuk ligt op twee brede treden in blauwe steen die de sokkel van het monument vormen. Op het klein voorplein vinden de officiële ceremonies plaats. Het opschrift in gouden letters vermeldt dat het standbeeld werd opgericht in opdracht van het "Belgische Verbond van Foorreizigers". Het monument wordt langs beide kanten verlengd met lage muurtjes waarop de namen van de gesneuvelde foorkramers worden vermeld. Er staan ook twee zitbanken waar de bezoekers tot rust kunnen komen.

Elk jaar, bij de officiële openingsceremonie van de Zuidfoor, brengen de foorkramers een eerbetoon aan de gesneuvelden en leggen zij een bloemenkrans neer aan de voet van het monument.

De eerste Brusselse kermis vond plaats in 1880 op de Zuidlaan en werd georganiseerd op verzoek van de handelaars uit de buurt, in het kader van de herdenkingsvieringen voor vijftig jaar onafhankelijkheid van België

Uitzonderlijke beeldhouwkunst

Cavallo e Cavallino,

SANDRO CHIA (Firenze, 1946), bronzen beeld, ingehuldigd in 2004. Herzieningslaan ter hoogte van de Eloystraat

OVER DE BEELDHOUWER

SANDRO CHIA is een wereldbekende schilder en beeldhouwer. Hij werd geboren in Firenze waar hij een klassieke kunstopleiding volgde. Van minimalistisch evolueerde zijn kunststijl naar een meer figuratieve stijl, die aanleunt bij het expressionisme: sensuele afbeeldingen van stoere personages, realistische figuren, felle kleuren, dynamische structuren. De kunstenaar stelt zijn werken tentoon tijdens de Biënnale van Venetië. Ook maken zijn kunstwerken deel uit van permanente tentoonstellingen in talrijke internationale musea en openbare centra.

OVER HET KUNSTWERK

Het kunstwerk van Chia is een geschenk van Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan de gemeente Anderlecht. Het staat op een pleintje vlakbij de oude Veeartsenijschool.

De groep paarden, gemaakt uit fijn brons, staat op manshoogte. Bezoekers kunnen er rondwandelen en de dynamiek, de sublimiteit en de fijnheid die de materie uitstralen ervaren.

Geometrische lijnen en spiralen sieren de paardenvachten en benadrukken de bewegingssensatie. Het veulen lijkt wat wankel op zijn benen te staan en steunt tegen de flanken van zijn moeder. De merrie lijkt zeer levenslustig en kijkt met opgeheven hoofd rond zich heen. Het geheel straalt tederheid uit.

Men voelt meteen het verschil tussen dit koppel "Cavallo e Cavallino" en het traditionele "ruiterstandbeeld", waar het paard vaak stokstijf wordt uitgebeeld en vooral werd ontworpen als voetstuk om de ruiter tot zijn recht te laten komen.

TE BEZOEKEN IN DE OMGEVING

Het nationaal Gedenkteken der Joodse Materlaren van België, 1998-1970, Joodse Martelarenplein. Bouwwerk: betonnen muren, stalen structuur, gedenkplaten in zwart graniet.

De Twee Stieren

Aan de hoofdingang, ISIDORE JULES BONHEUR (1827-1901),
beschilderd gietijzer, 1901. Ropsy Chaudronstraat, 24

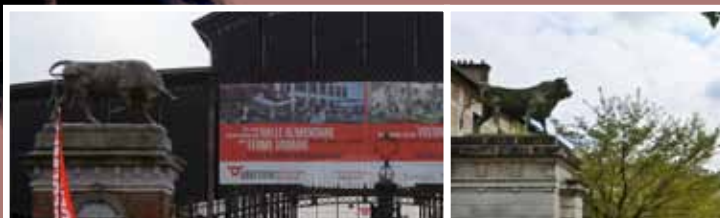
OVER DE BEELDHOUWER

ISIDORE BONHEUR was een befaamde Franse kunstschilder en dierenbeeldhouwer. Hij volgde een opleiding aan de Kunstacademie van Parijs. Hij zette zijn eerste stappen in de kunstwereld met schilderwerken en keerde zich nadien naar de dierenbeeldhouwkunst. Hij stamt uit een kunstenaarsfamilie (zijn zus is kunstschilder Rosa Bonheur). Vanaf 1848 begint hij werken tentoon te stellen in Parijse Kunstbeurzen en behaalt hij een gouden medaille tijdens de Wereldtentoonstelling van 1889. Zijn kunstwerken zijn wereldberoemd.

OVER HET KUNSTWERK

De indrukwekkende ingangspoort van het Slachthuis van Anderlecht werd in 1901 ontworpen door architect Henri Rieck. Hij was de opvolger van Émile Tirou, de ontwerper van de grote markthal, één van de meest merkwaardige industriegebouwen in de Brusselse regio (erfgoed sinds 1988). De geschiedenis van deze twee opmerkelijke levensgrote stieren, die torenhoog boven de imposante ingangspoort uitreiken, is wel heel bijzonder.

Het zijn namelijk twee kopieën van een koppel gipsbeelden (een aanvallende stier met neerwaarts gebogen hoofd en de andere stier die loeiend zijn nek uitsteekt) die door kunstenaar Isidore Bonheur in 1865 werden tentoongesteld tijdens de Kunstbeurs in Parijs. Twee andere exemplaren van deze stieren in gietijzer werden in 1878 waarschijnlijk ook tentoongesteld in de Trocadero tuinen ter gelegenheid van de Wereldtentoonstelling.

Uitzonderlijke beeldhouwkunst

Het Slachthuis van Vaugirard bestelde in 1897 een koppel stieren aan de kunstenaar. Deze stieren waren bestemd als pronkstukken voor de indrukwekkende ingang, gelegen in het gehucht “Les Morillons”, aan de rue des Morillons in Parijs (XV^{de} arrondissement). Zij werden gemaakt uit gietijzer en beschilderd met een bronsgroen patina.

Beiden beelden kenden een internationaal succes. Naast het Slachthuis van Anderlecht, vindt men er replica van terug in het Park van Mariemont in Morlanwelz (België) en in andere landen zoals Guatemala, Chili en de Verenigde Staten.

Het koppel stieren dat symbool staat voor het Slachthuis van Anderlecht is een trouw evenbeeld van het originele werk van Isidore Bonheur. Twee krachtige dieren, fier rechtop staand op hun voetstuk, de ene met neerwaarts gebogen hoofd – een typische aanvalshouding van een woedende stier – de andere loeiend met uitgestoken nek.

Op het voetstuk staat het brandmerk “Val d’Osne”, de naam van de kunstgieterij waar zij werden gegoten. Net zoals aan de ingang van het slachthuis van Vaugirard, zijn beide stieren een eerbetoon aan het rundvee. Zij stralen kracht en concentratie uit, dat in schril contrast staat met de open markthal in de achtergrond, waar het metalen gebinte met gietijzeren kolommen staat voor luchtigheid en openheid.

IN DE VOETSPOREN VAN DE STIEREN: VERLICHTINGSPLAN

De verlichting van de stieren en van twee andere sites in de buurt werd gerealiseerd door Isabelle Corten – Radiance 35 – 2012. De stier wordt geprezen door middel van een grafische weergave op de grond en op de gevel van het Huis voor Sociale Samenhang. Doel is de bezoekers te leiden naar het handelscentrum van Kuregem: het Slachthuis.

TE BEZOEKEN IN DE OMGEVING

Brug over het kanaal,
Ropsy Chaudronstraat
en Fernand Demetskaai.

in Anderlecht

Het Slangenhoofd

UGO LÉON MORALES (1955), geschilderd polyester, 2000

De Slang van de Zenne

Poincarélaan, Bergensesteenweg, Pottengoedstraat en Lemmensplein

OVER DE BEELDHOUWER

UGO LÉON MORALES werd geboren in Chili in 1955. In 1983 vestigde hij zich als beeldhouwer en tekenaar in Brussel. In België volgde hij een opleiding voor Visuele Kunst aan Ter Kameren en een vorming als beeldhouwer in Bergen. Hugo Morales beeldhouwt met allerlei materialen. Hij neemt deel aan tal van tentoonstellingen in kunstgalerijen en openbare centra in België, in Nederland en in Parijs. Naast een weerspiegeling van onze maatschappij is kunst voor hem vooral ludiek.

OVER HET KUNSTWERK

Ugo Léon Morales ontwerpt dit monumentale en kleurrijke kunstwerk speciaal voor het Dauwpark. Het is een prachtig voorbeeld van ecologische kunst. Het Slangenhoofd is eigenlijk een reuzenhand, gemaakt uit geschilderd polyester. De hand lijkt uit de grond te schieten, het stelt een silhouet voor, een schimmenspel, een slangenhoofd. Achter het hoofd van de slang kronkelt het kleurrijke en tweedimensionale lichaam van de slang en dit over een honderdtal meter op de muren rondom het park. De muurschildering stelt het lichaam van het dier voor en bestaat uit verschillende kleursegmenten waarop naast teksten, ook zinnebeeldige en fantastische tekeningen prijken.

Dit kunstwerk is het resultaat van een collectief werk, gemaakt door de dichters, kunstschilders en inwoners uit de buurt. Het project werd op touw gezet en georganiseerd door de Chileense kunstschilder Manuel Escobar Lehmann, een animator van kunstworkshops voor kinderen in het Buurthuis "Dauw". Een buitenkans om dit prachtige stadspark, aangelegd in 2000, te bezoeken.

Uitzonderlijke beeldhouwkunst

Klein-Eiland

BOUWWERK: Ingangspaviljoen, drie steunpilaren en hek van het oude goederenstation "Brussel - Klein Eiland".

GELEGEN aan het Hermesplein, aan het begin van de Industrielaan, ter hoogte van de Ontwikkelingsstraat. Baksteen en blauwe steen, gietijzer, plaveien

Het station werd gebouwd tussen 1910 en 1920 in Vlaamse neorenaissance stijl, net zoals vele andere stations en openbare gebouwen. Het strekt zich over een oppervlakte van 19000 m², met tal van loodsen en rangeerplaatsen. Plan was om in 1907 een aantal activiteiten van het station van Tour & Taxis over te hevelen naar het Klein Eiland.

Het was voornamelijk een goederenstation, maar het werd ook gebruikt voor legertransporten, onder meer voor de soldaten die deelnamen aan de begraafstoet van Koning Albert de 1ste. In september 1944 was het vertrek van een konvooi met duizend vijfhonderd Belgische politieke gevangenen naar de Duitse concentratiekampen een ander tragisch voorval uit de geschiedenis van dit station. Gelukkig werden alle gevangenen bevrijd in het station "Brussel - Klein Eiland" dankzij een serie aanslagen, georganiseerd door het Verzet.

In 1961 werden de Centrale Drukkerij van de Spoorwegen en de Centrale Opslagloods voor Drukwerken er ondergebracht. Deze werden grotendeels vernield bij een brand in mei 1993. De loods, de drukkerij en enkele bijgebouwen, verhuurd door de NMBS aan derden, werden hierbij zwaar beschadigd. De site werd herbouwd en wordt nu gebruikt voor andere doeleinden.

Dankzij een opwaardering en de ligging nabij het voormalige station, ontsnapte hetingangspaviljoen aan de brand van 1993. Het is niet enkel een originele getuige van de Vlaamse neorenaissance architectuur uit het begin van de 20ste eeuw (zoals ondermeer het Gemeentehuis van Anderlecht), het herinnert ook aan de intense industriële activiteit rondom het kanaal van Charleroi. De steunpilaren en de gevel werden opgetrokken met prachtige materialen zoals bakstenen en blauwe steen. Het geheel is omringd door spalierbomen.

TE BEZOEKEN IN DE OMGEVING

De spoorwegbrug in de Gerijstraat
Ingenieur bij de NMBS, M. Castiau
Relingen met typische Art Nouveau motieven in gietijzer, ondersteund door een serie pilaren in gietijzer versierd met Egyptische papyrusmotieven.
Drievoudige bogenbrug, Klein Eilandstraat

in Anderlecht

10 *Volksdichter van de Cubaanse Onafhankelijkheid*

JOSÉ VILLA-SOBERON (geboren in Santiago de Cuba 1950), bronzen borstbeeld, 2004. Ruimte Maurice Carême, aan de ingang van de Gemeentelijke Bibliotheek, Kapelaanstraat 1-7

OVER DE BEELDHOUWER

JOSÉ VILLA-SOBERON is een landgenoot van José Martí. Hij studeerde aan de Nationale Kunstacademie van Havanna en vervolgde zijn opleiding aan de Kunstacademie van Praag. Hij staat vooral bekend om zijn beelden die vele straten en pleinen van Havanna verfraaien. Hij ontwerpt zijn kunstwerken (in brons of in steen gehouwen) vooral voor openbare ruimtes. Hij houdt ook van ecologische kunst: beeldhouwde zitbanken in parken, levensgrote bronzen beelden op straten en pleinen.

OVER HET KUNSTWERK

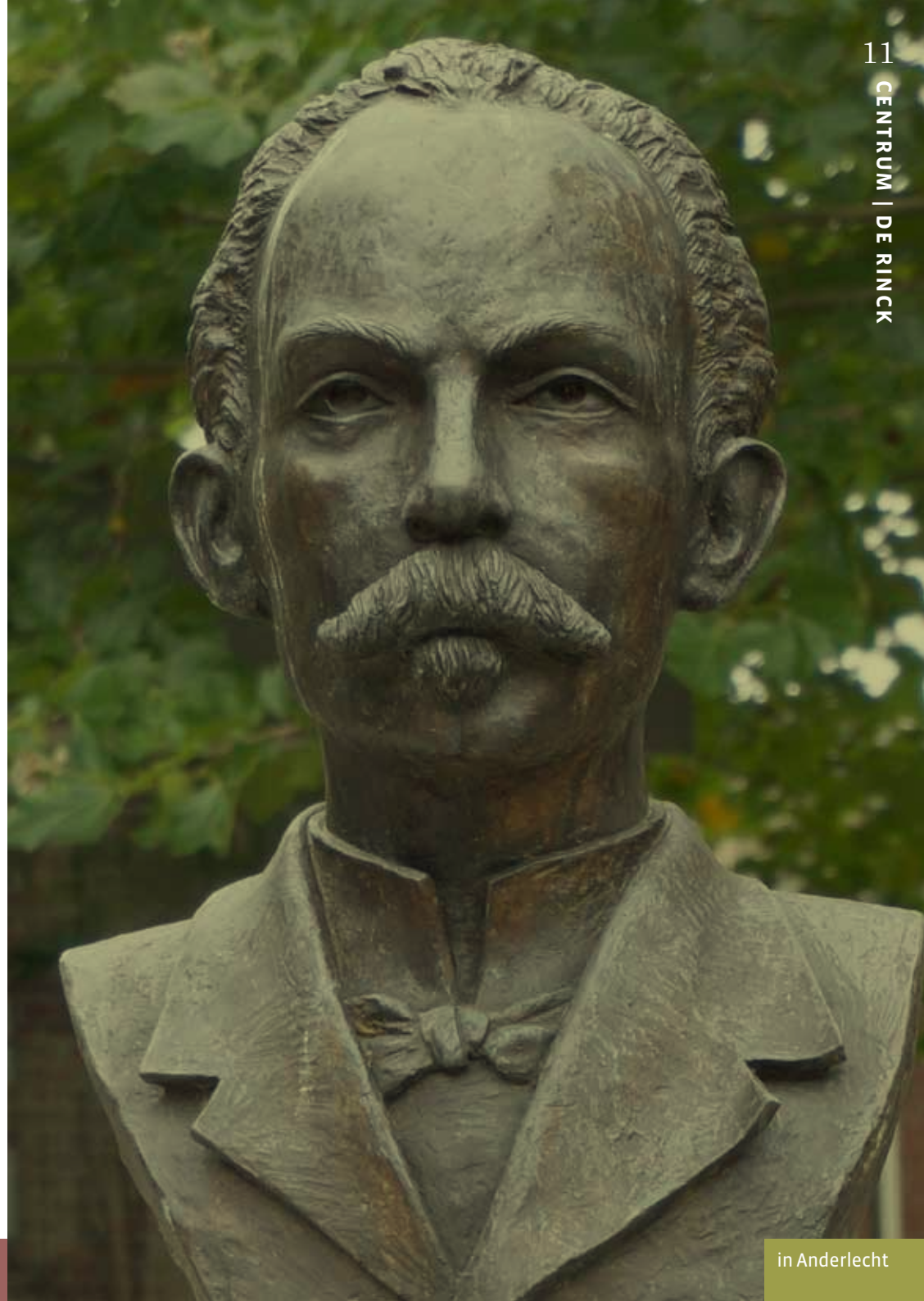
José Julian Martí Y Perez (1853-1895) is een nationale held van de Cubaanse revolutie. In zijn geboortestad staan aan de schoolpoorten, naast de borstbeelden van deze onafhankelijkheidsstrijder, ook beelden van Che Guevara en van Fidel Castro.

Hij wordt gezien als één van de grootste martelaren en apostel in de Cubaanse onafhankelijkheidsoorlog. In die tijd was Cuba nog een Spaanse kolonie. Martí is de oprichter van de Cubaanse Revolutionaire Beweging. Hij werd veroordeeld tot zes jaar dwangarbeid en verbannen naar Spanje. Tijdens zijn vele reizen bezocht hij New York, Europa en Latijns Amerika. Hij gaf zijn rebelse strijd niet op en kwam om in een veldslag tegen het leger.

Spaanse José Martí was ook een filosoof, een denker, een journalist en een dichter. Hij was vooral bekend in de progressieve en literaire kringen van Latijns Amerika. Hij heeft zich ook ingezet voor de hervorming van het onderwijs in Cuba. Verzen van zijn beroemde gedichtenbundel "Versos Sencillos" vormden later het wereldbekende liedje Guajira Guantanamera: "Yo soy un hombre sincero | De donde crecen las palmas...".

De uitverkoren plaats voor dit bronzen borstbeeld van José Martí is uiteraard de Gemeentelijke Bibliotheek, waar vaak een hulde wordt gebracht aan deze schrijver en dichter dankzij een grote verzameling van zijn werken.

Zijn vooruitstrevende ideeën verdedigen de gelijkheid van Volkeren, Mensheid en Geslacht. Hij was ook een voorvechter voor vrijheden en democratie. Daarom besloot de Gemeente Anderlecht in 2004 een huldebetoon te brengen aan deze vrijheidsstrijder.

12 Eendje voor Onderweg

WIM DELVOYE (1965), brons, 2002
Dapperheidsplein (rechtover het
Gemeenschapscentrum De Rinck

OVER DE BEELDHOUWER

WIM DELVOYE is een Belgische kunstenaar die in Gent woont en werkt. Hij was net afgestudeerd aan de Kunstacademie van Gent toen hij al werken tentoonstelde tijdens de vijfentwintigste Biënnale van Venetië. Dit opende voor hem de deuren van internationale kunstgalerijen. Hij maakt deel uit van een generatie Vlaamse kunstenaars die sterk beïnvloed zijn door de hedendaagse kunst zoals Jan Fabre, Alain Platel, Panamarenko en de choreografe Anne Teresa De Keersmaeker.

Hij verkent alle stijlen, van traditionele klassieke kunst tot volkskunst, hij gebruikt vaak tegenpolen en creëert zo dubbelzinnige, soms uitdagende kunstwerken (beeldengroep Cloaca). De kunstenaar maakt ook dikwijls gebruik van complexe technologieën, zoals ondermeer voor de realisatie van zijn neogotische grootwerken o.a. "Cement Truck" (Brussel, 2010).

OVER HET KUNSTWERK

In de invloedsfeer van "Brussel Culturele Hoofdstad" in het jaar 2000 en het groeiende belang voor kunst in openbare centra, startte het Gemeenschapscentrum De Rinck, in samenwerking met "Cyclo" en de Koning Boudewijn Stichting een project rond het thema: Mobiliteit in Brussel.

Beeldhouwer Wim Delvoye werd gekozen voor het maken van dit ecologisch kunstwerk.

Een zevental eendjes lopen netjes op een rij, de grootste op kop, wandelend op een muur in het centrum van het Dapperheidsplein ... Aan de achterzijde werd een fietsstalling aangelegd. Dit werk is ongetwijfeld een eerbetoon aan de zwakke weggebruiker, een terugkeer in de tijd toen het verkeer minder druk was, toen een rij eendjes ongehinderd de steenweg kon oversteken. Het verwijst ook naar de files, met lange rijen wagens die het verkeer belemmeren.

Uitzonderlijke beeldhouwkunst

Trigonale Golven

HUBERT VERBRUGGEN (1944), Staal, 2001
Ruimte Maurice Carême, Kapelaanstraat 1-7

OVER DE BEELDHOUWER

HUBERT VERBRUGGEN is een kunstschilder en beeldhouwer. Hij behaalde zijn diploma aan het Beeldhouwatelier (1983 – 1990) van de Constantin Meunier Academie in Etterbeek, onder leiding van Marie-Paule Haar. Later volgde hij een opleiding voor metaalbewerking aan de Kunstnijverheidsschool van de Stad Brussel onder leiding van emeritus professor Jean Boterdael. De samenwerking met deze laatste heeft zich over de loop der jaren verder gezet in Anderlecht, in het Atelier van de kunstenaar, Theodoor Bekaertstraat, 24.

Hubert Verbruggen stelt zijn werken voor in talrijke tentoonstellingen, privé verzamelingen en openbare centra in België en in het buitenland. Hij heeft ook vele prijzen gewonnen. In 2002 maakt hij een monumentaal stalen kunstwerk, "Trigonale golven" voor het kasteel van de Graven de Marchin in Modave.

OVER HET KUNSTWERK

De naam van het kunstwerk verwijst naar de meetkunde (trigonaal = driehoekig). Het abstracte beeld doet denken aan de gestalte van een golfband in de ruimte, in evenwicht op drie steunpunten. Het ligt midden in een rond grasperk, op een klein verhoog, omringd door bermen. De toeschouwer kan het bewonderen vanuit verschillende invalshoeken en er een eigen invulling aan geven.

Technisch bekeken bestaat het kunstwerk uit drie metalen stroken van gelijke lengtes, lichtjes verwrongen, die nadien uiterst zorgvuldig aan elkaar werden gelast. De dikte en de oorspronkelijke oppervlakte van het staal voor de wrongel werden nauwgezet in acht genomen. Dit complexe werk is het resultaat van een samenwerking tussen de beeldhouwer Hubert Verbruggen, ingenieur Raymond Petiau en kunstenaar Jean Boterdael. Het kunstwerk werd door de kunstenaar geschonken aan de Gemeente Anderlecht.

TE BEZOEKEN IN DE OMGEVING

Boeket met Lichtzuilen, Maurice Frydman,
roestvrij staal, gepolijst in de Tuin
van de Ruimte Maurice Carême.

in Anderlecht

MAURICE DE KORTE (1889-1971), steen, beschilderd in het roze, 1946
 Ingang van het Astridpark langs het De Lindeplein

OVER DE BEELDHOUWER

MAURICE DE KORTE komt in 1922 in Anderlecht wonen, in het nummer 7 van de Shakespaerestraat. Op zestienjarige leeftijd start hij met een opleiding Beeldhouwkunst aan de Kunstacademie van Brussel onder leiding van de bekende Belgische beeldhouwer Victor Rousseau. Hij behaalt in 1914 de Godecharles Prijs voor het ontwerp van een laag reliëf De Begravenis, kunstwerk dat momenteel aan de ingang van de begraafplaats Vogelzang staat.

Van 1923 tot 1958 geeft hij beeldhouwles aan de Kunstacademie van Doornik, waar vele van zijn werken staan tentoongesteld in de stadsparken. De kunstenaar neemt ook deel aan talrijke tentoonstellingen in België, ondermeer in 1948 aan de tweede Biënnale voor openlucht beeldhouwkunst in Anderlecht, samen met Victor Voets, een andere bekende beeldhouwer in Anderlecht.

OVER HET KUNSTWERK

Het conformisme was zeer kenmerkend in de eerste werken van de kunstenaar, maar moest na verloop van tijd plaats maken voor een meer sobere en realistische stijl. De voorstelling van de zittende vrouw, met ronde vormen, laat een krachtige maar tevens ook zachte indruk na. In haar rechterhand houdt zij een boeket bloemen vast. Het beeld werd vernield door vandalen in 2008 en nadien volledig gerenoveerd. Omwille van de overblijvende sporen van roze verf besloten de herstellende het ganse beeld opnieuw in zijn originele kleur te schilderen, het zachtroze van de huid. Het geheel straalt rust en evenwicht uit.

TE BEZOEKEN IN HET ASTRIDPARK

Het memoriaal Prosper-Henri Devos (1922) van beeldhouwer Devaleriola. Het memoriaal Jules Ruhl, stichter van Veeweyde (1946), werk van de beeldhouwer Pierre Theunis (aan de ingang van het Astridpark, langs het Meirplein). Kleine watervallen (spuitende fontein) ingehuldigd in 1957: vier groepen met twee terrasvijvers.

Foto © Gemeentebestuur van Anderlecht

Uitzonderlijke beeldhouwkunst

Fotos © A. Dedobbeleer

AUMALE/WAYEZ

In het kader van het wijkcontract Aumale – Wayez (2005 – 2009) schreef de Gemeente Anderlecht in samenwerking met het buurtcomité “Aumale-Formanoir” een stedenbouwkundige wedstrijd uit. De zitbanken van de deelnemende kunstenaars staan momenteel op zes verschillende plaatsen tentoongesteld.

Vier banken zijn werken van de Belgische kunstenaar/designer Lucile Soufflet. Twee banken in gevernist staal lopen lang de muur van de tuin van het Erasmushuis, De Formanoirstraat terwijl een andere bank rond een boom kronkelt: de Circular Bench, aan het kruispunt van de Kapittelstraat met de De Formanoirstraat.

Concrete Band: Lucile Soufflet. Deze set met drie banken werd speciaal ontworpen voor deze site en nodigt uit tot een verpozing langs de oevers van het kanaal. De betonnen stroken ontplooiën en vervormen zich tot een zalige rustplaats. (Biestebroekkaai: aan het kruispunt van de M. Xhoneuxstraat en de Biestebroekstraat).

My Place: Lucile Soufflet. Deze lange bank bestaat uit zestien stoelen, elk met een verschillende hoogte, zodat iedereen de meest comfortabele stoel kan uitkiezen. (Van der Bruggenplein, Metrostation Aumale).

Origami: Deze zeer originele bank uit geplooid staal is het werk van kunstenaars Luc Pecourt en Ludo Raquet. Zij vonden hun inspiratie in origami. (Atlasplein, rechtover de bekende brouwerij van Anderlecht met dezelfde naam).

“Ypsilon”: drie banken in “Y” vorm, ontworpen door architect en kunstenaar Guillaume Becker. Deze draaibanken bevinden zich op een pleintje. Men kan aan het geheel allerlei ludieke en speelse vormen geven. De knalrode houten planken geven een vrolijk tintje aan dit dorpspleintje. (Aan het kruispunt van de Bergensesteenweg met de Victor Rauterstraat en de Doverstraat).

Uitzonderlijke beeldhouwkunst

TE BEZOEKEN IN DE OMGEVING

Het Bospark, de oude begraafplaats van Anderlecht met zijn monumentale ingang (1890). Ludieke beelden: de zingende dolmen en de bal. De banken van de tuin van het Erasmushuis. De banken van kunstenaar Pierre Portier liggen verscholen in de filosofische tuin van het Erasmushuis en nodigen de bezoekers uit tot rust en bezinning

My Place

Origami

Erasmushuis

Ypsilon

18

De Vlucht van Icarus

HENRI LENAERTS (1923-2006),
Brons, 1994. Geschenk van
het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
aan de Gemeente Anderlecht
Kruispunt van de Bergensesteenweg
met de F. Van Kalkenlaan

OVER DE BEELDHOUWER

HENRI LENAERTS is een wereldberoemde Belgische kunstschilder en beeldhouwer. Hij studeerde beeldhouwkunst aan de Academie voor Teken en Decoratieve Kunsten van Molenbeek. Nadien zette hij zijn studies voort aan de Academie voor Schone Kunsten te Brussel, waar hij een opleiding monumentale schilderkunst volgde. Hij werd leraar beeldhouwkunst in Nijvel en aan de Academie van Watermaal-Bosvoorde. De Belgische Staat bestelde een aantal werken aan Henri Lenaerts, waarvan een aantal terug te vinden zijn in openbare centra o.a. de figuren van het monumentale horloge aan de Kunstberg, de Charles Buls fontein aan de Grasmart. Hij is de enige beeldhouwer voor wie Koning Boudewijn wou poseren in 1982.

OVER HET KUNSTWERK

Het beeldhouwwerk "De Vlucht van Icarus" werd op 17 juni 1994 ingehuldigd in aanwezigheid van de kunstenaar en van de toenmalige Minister van Openbare Werken en Communicatie.

Het beeld werd besteld en uitgevoerd in het kader van de integratiepolitiek van kunstwerken in openbare centra en de verfraaiing van belangrijke regionale toegangswegen, zoals de Bergensesteenweg.

Net zoals andere kunstenaars bestudeerde Henri Lenaerts de Oudgriekse mythische wezens. Zo maakte hij verschillende beelden over de vlucht en de val van Icarus. De boodschap die de kunstenaar wil verspreiden is dat elkeen zichzelf moet overtreffen en oprijzen.

Dit beeld stelt de vlucht van Icarus voor. Het uitgestrekte beeld maakt een opwaartse beweging, de armen en het gelaat van Icarus reiken naar de hemel. Op de statig gedrapeerde vleugels staan figuren en maskers uitgebeeld. Deze vleugels dragen het beeld en verheffen het boven de grond, op weg naar de hemel, naar de vrijheid. Op het voetstuk worden een aantal verwrongen figuren uitgebeeld, gevangen in het lot van het mensdom.

Uitzonderlijke beeldhouwkunst

19

De Overwinning II

OLIVIER STREBELLE (1927) brons, 2001
Site van de Union Chimique Belge (UCB), Lenniksebaan – Researchdreef

OVER DE BEELDHOUWER

OLIVIER STREBELLE is één van de meest emblematische beeldhouwers in ons land. Op zestienjarige leeftijd volgt hij een opleiding keramiek en beeldhouwen aan de Nationale Hogeschool voor Architectuur en Decoratieve Kunst Ter Kameren in Brussel. Samen met kunstenaars zoals Alechinsky, Reinhoud, Dotremont en Olyff was hij in 1949 medeoprichter van de "Ateliers du Marais", het forum van de "Cobra" beweging.

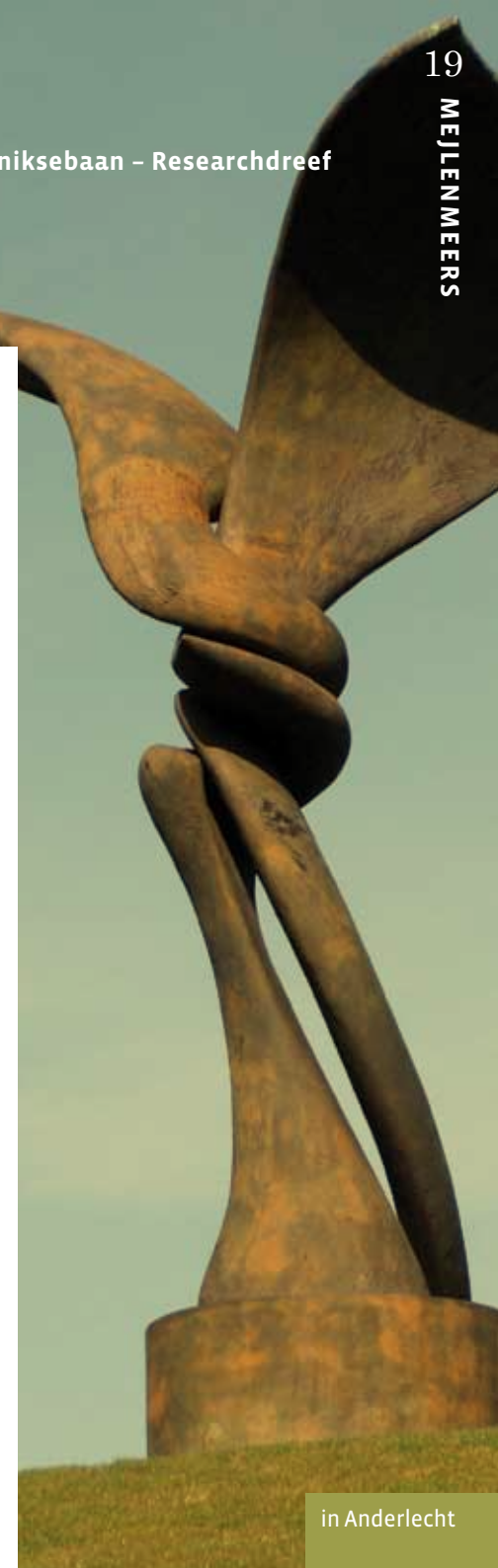
In 1958 stopt de kunstenaar met keramiek en wijdt zich volledig aan beeldhouwwerk. Hij specialiseert zich in de verlorenwasmethode. Voor de Brusselse wereldtentoonstelling van 1958 maakte Olivier Strebelle furore met zijn beeld "Het Ros Beiaard". Het beeld met de Vier Heemskinderen kwam nadien terecht in Namen naast de Ardennenbrug over de Maas. Strebelle legt een schitterend internationaal academisch parcours af. Zijn werken staan in tal van Europese, Aziatische en Amerikaanse grootsteden.

OVER HET KUNSTWERK

De Overwinning II is een schitterend voorbeeld van een goed geïntegreerd kunstwerk. Het staat op een klein natuurlijk verhoog dat het beeld helemaal tot zijn recht brengt.

Net als een schroef lijkt het dynamische kunstwerk aangedreven door een opwaartse kracht, het lijkt letterlijk op te vliegen in een wervelende beweging. Het is prachtig gelegen op de site van de Union Chimique Belge en zichtbaar van de Lenniksebaan en de Researchdreef.

In Brussel staan talrijke bronzen beelden van Olivier Strebelle, ondermeer de "Feniks 44" aan de Louisalaan, "Drie is teveel III" aan het Jubelpark/KIK, "Het Onthaal" aan het kruispunt van de Winston Churchilllaan met de Steenweg op Waterloo.

in Anderlecht

20 De Grot van Lourdes

NEERPEDE

Bakstenen (structuur) en cement.

BEELDEN: Heilige Bernadette en de Maagd Maria polychrome gipsafgietsels.

Bloeistaat, 35-37. Datum: 1914?

Neerpede is de meest landelijke wijk van Anderlecht. De Parochie werd in 1914 gesticht door pastoor Frans Celens. De neogotische kerk van Onze-Lieve-Vrouw van Vreugde en Sint-Gerardus Majella dateren ook uit 1914.

Lets verder in de Bloeistraat ligt de “**Grot van Lourdes**”, een kopie van de grot van Massabielle. In een nis staat een beeld van de Heilige Maagd. Het knielend beeld van de Heilige Bernadette staat op een stenen voetstuk voor haar. In het midden, achter een hek schuilt een klein heiligdom, verlicht met kaarsjes met heilige prentjes, bloemen en geloftes, stuk voor stuk stille getuigen van de aantrekkingskracht van deze grot. Het oude beeldje van de Heilige Bernadette is in zeer slechte staat en werd verbannen achterin de grot. Dit beeldje verdient echter wel onze aandacht want het leunt zeer waarschijnlijk veel dichter aan bij de echte kleine Bernadette dan het stereotype beeldje dat er momenteel staat.

De bouwdatum van deze gebedsplaats is onbekend. Zeer waarschijnlijk werd het opgetrokken tijdens de Eerste Wereldoorlog (het bouwjaar van de kerk).

In Anderlecht ligt nog een andere “Grot van Lourdes”, aan de ingang van de Sint-Franciscuskerk naast de Eloystraat (oostkant). In België en in Frankrijk vindt men tal van replica's van de grot van Massabielle.

Vele beelden van “Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes”, van Sint Antonius van Padua en andere populaire heiligen zijn gemaakt uit gips en worden op grote schaal geproduceerd. Kenmerkend voor deze beelden is het gebrek aan verfijning en echtheid met daarenboven een mateloos sentimentalisme (beelden van Jezus met het Heilig Hart). Zij maken deel uit van wat men vaak de “Sint Sulpicius stijl” noemt, oorspronkelijk afkomstig van de benaming van tal van boekhandels en handelaars in heilige prentjes en beeldjes in de buurt rond de Sint Sulpicius kerk in Parijs. De kunstvorm wordt vaak onderschat, maar blijft zeer populair en tot op heden zeer gewaardeerd.

TE BEZOEKEN IN DE OMGEVING

Het beeld van “Jezus met het Heilig Hart” op het Kerkplein, vlak voor het gebouw van de Vrije Basisschool De Groene School. Het bouwjaar van dit beeld is onbekend maar het staat al afgebeeld op een postkaart van 1935, op dezelfde plaats. Op het voetstuk staat te lezen “Bescherm Neerpede – Bescherm Anderlecht”, samen met de namen van de gesneuvelde parochianen tijdens de twee wereldoorlogen

Uitzonderlijke beeldhouwkunst

Jean-claude van Damme: *The muscles from Brussels*

GUY DU CHEYNE (1964) Brons, 2012

21
SCHERDEMAEL

OVER DE BEELDHOUWER

GUY DU CHEYNE est werd in 1964 geboren in Sint-Amandsberg. Hij studeerde beeldhouwkunst aan Sint Lucas in Gent. Later werd hij leraar Plastische Kunst en beeldhouwer. Hij maakte het beeld van Jean-Claude Van Damme naar foto's van de film waarmee de acteur in 1988 beroemd werd: “Bloodsport” van regisseur Newt Arnold. De kunstenaar werkte een maand lang, twaalf uur per dag, aan het kunstwerk

OVER HET KUNSTWERK

Het beeld werd door de Handelsvereniging van het Westland Shopping Center geschonken aan de acteur ter gelegenheid van zijn verjaardag. Voor het veertigjarig bestaan van het Anderlechts Shopping Center werd besloten een Belgische beroemdheid te eren. Na een peiling bleek dat de held van “Bloodsport” en van “The expendables” de meeste stemmen behaalde! Het beeld van beeldhouwer Guy Du Cheyne werd ingehuldigd op de bekende song van Queens “We are the champions” op 21 oktober 2012 in aanwezigheid van de acteur vergezeld door zijn ouders en talrijke fans, waaronder leden van Karatekas clubs. Volgens Jean-Claude Van Damme staat zijn beeld symbool voor het “Ketje van Brussel” die zijn droom in het buitenland heeft verwezenlijkt. Het kunstwerk is opgedragen aan alle kinderen die hun droom willen waarmaken en erin geloven. Jean-Claude Van Damme heeft geen speciale band met de gemeente Anderlecht. Dit beeld is echter een mooi eerbetoon aan deze sportieve Brusselse gemeente.

Sylvain Dupuislaan rechtover het Westland Shopping Center.

Geschenk van het Westland Shopping Center van Anderlecht.

Realisatie van het project: Dirk Buyssens, voorzitter van de Handelaarsvereniging en Marc Duvinage.

in Anderlecht

Grafmonument van Priester Theofiel Verbist

ALOÏS DE BEULE (1861-1935) brons, 1932

Tuin aan de ingang van de Missie van Scheut, Ninoofsesteenweg 548

OVER DE BEELDHOUWER

He Het monument werd gemaakt door de Gentse beeldhouwer **ALOÏS DE BEULE**. Na een opleiding aan de Gentse Academie, opent hij zijn eigen beeldhouwatelier. Hij maakte vooral heiligenbeelden. Zijn kunstwerk wordt sterk beïnvloed door de neogotische stijl dankzij zijn samenwerking met architecten zoals Jean-Baptiste Béthune. Na de Eerste Wereldoorlog maakt hij talrijke gedenkmonumenten.

OVER HET KUNSTWERK

Het grafmonument stelt Priester Verbist voor, biddend, knielend met opgeheven armen, starend naar de hemel, in een contemplatieve houding. Hij draagt een Chinees priestergewaad. De kunstenaar liet zich inspireren door een portret geschilderd door Paul Wande.

De symboliek van het monument verwijst naar zijn evangelisatiemissie in China. In het open boek op zijn knieën staat in het Latijn "Ga heen en verkondig in heel de wereld ...". Op de aardbol staat een kruisbeeld en het Aziatische werelddeel verschijnt in reliëf.

Priester Verbist werd in 1823 geboren in Antwerpen. In 1862 heeft hij de "Congregatie van het Onbevlekt Hart van Marie" opgericht, met als missie China te evangeliseren. Wegens de ligging van hun eerste abdij in Scheut, werden de missionarissen "Scheutisten" genoemd. Op deze plek stond ook een oude kapel opgedragen aan Onze-Lieve-Vrouw van Genade. De missie van Priester Verbist was van korte duur, want in 1868 overleed hij aan tyfus in de Tjigervallei (China). Hij werd ter plaatse begraven. Zijn stoffelijk overschot werd in 1931 overgebracht naar België waar hij werd bijgezet in de oude Kapel van Onze-Lieve-Vrouw van Genade (vernield in 1974). De stichter van de Scheutistenorde rust nu in de crypte van de nieuwe kapel, in een indrukwekkende grafzerk, geschonken door de Mongoolse Republiek als dankbetuiging voor zijn werk.

TE BEZOEKEN IN DE OMGEVING

Het Chinamuseum van de Missionarissen van Scheut, 548 Ninoofsesteenweg
Moderne kapel en crypte met de grafzerk van Priester Theofiel Verbist. Sint Vincentius a Paolokerk, 371 Ninoofsesteenweg

Uitzonderlijke beeldhouwkunst

Begraafplaats van Anderlecht

Sint-Janskruidlaan

De eerste begraafplaats van Anderlecht lag rond de kapittelkerk Sint Pieter en Guido. Toen dit kerkhof te klein werd, besloot de gemeenteraad in 1866 een nieuwe begraafplaats in te huldigen aan het Rustplein.

De constante toename van de bevolking in de jaren 1930 verplichtte de gemeentebestuur nieuwe percelen aan te kopen op vlakke van "Vogelzang".

In 1949 werd met de aanleg begonnen en de rustplaats werd officieel ingehuldigd op 31 oktober 1954, samen met de Pro Patria gedenksteen 1914-1918 – 1940-1945, een kunstwerk van **JOS DE DECKER** en het grafmonument "De Begrafenis" van de Anderlechtse beeldhouwer **MAURICE DE KORTE**.

De nieuwe begraafplaats strekt zich uit over 18 hectaren 80, waarvan 64 grasperken.

De oude begraafplaats werd in 1958 definitief gesloten en volledig heraangelegd tot een gezellig stadspark: Het Bospark (Aumale wijk). De indrukwekkende ingang, een kunstwerk van architect 's Jonghers is bewaard gebleven.

Duizend driehonderd grafzerken werden verhuisd naar de nieuwe begraafplaats van "Vogelzang" en geplaatst op de grasperken 60 tot 64. Het resultaat is een mooie groene omgeving waar men rustig kan rondwandelen.

Andere percelen creëren een indruk van ruimte, een uitgestrekt park netjes van elkaar gescheiden met enkele struikgewassen. Het kunstzinnige karakter is hier niet ver te zoeken.

Op de middenberm voor de ingang van de begraafplaats staat een **hoog reliëf**, een kunstwerk van de beeldhouwer **Maurice De Korte**: "**De begrafenis**". Laten we vooral niet vergeten dat Maurice De Korte in 1914 de Godecharles prijs kreeg voor het ontwerp van dit kunstwerk. De Gemeente kocht het beeldhouwwerk van De Korte in 1954. Uittreksel van de beraadslagingen van de gemeenteraad van 9 februari 1954: "...*Aankoop door het college, voor de som van 45.000 franken, van het hoog reliëf "De Begrafenis" gemaakt met beitel door Maurice De Korte, beeldhouwwerk ...*". Het reliëf met mooie curven tekent zich af op een mooie achtergrond met laag reliëfs gemaakt door beeldhouwer Firmin Vandewoude. Twee treurende mannen dragen de overledene bedekt met een lijkwade. Het werk straalt realisme uit. Massa en leegte spelen een licht en schaduwspel. Materialen: gegoten lichtgele steen in "pierre de France" stijl, muur en voetstuk in ruwe steen, identiek aan de steunmuren van de omliggende gebouwen.

in Anderlecht

FIRMIN VANDEWOUE (1907-1994): TWEE LAAG RELIËFS

Langs beide zijden van de ingang van de begraafplaats werden bouwwerken opgetrokken in baksteen, die elk versierd zijn met laag reliëfs gemaakt door de beeldhouwer **Firmin Vandewoude**.

Firmin Vandewoude beeldhouwde vooral hardsteen en koper. Hij kreeg les van de grootste Belgische beeldhouwers zoals Égide Rombaux. De kunstenaar was vooral werkzaam in Anderlecht. Met zijn vriend Maurice Carême, met architect Victor Lichtert en Daniel Van Damme, is hij een van de grondleggers van de Biënnales voor openlucht beeldhouwkunst in België.

Zinnebeeldig kunstwerk: de figuren kijken of voor zich uit of zijdelings en dragen symbolische kentekens, die de waarden van onze samenleving uitbeelden.

ANDERE WERKEN VAN DEZE KUNSTENAAR IN ANDERLECHT

De laag reliëfs die de muren sieren van de Molière zaal in de Maurice Carême Ruimte, Kapelaanstraat 1-7. In het Nationaal Weerstandsmuseum, bronzen plaat (1949) ter nagedachtenis van Jeanne Vanhamme-Souweine, heldin van het verzet, Van Lintstraat 14. Graftschrift: Raymond Vander Bruggen (1899 - 1937), begraafplaats Vogelzang, grasperk 60

Ereperken: Jos De Decker: Pro Patria gedenkmonument 1914-1918 – 1940-1945

Vier ereperken en vier grasperken voorbehouden voor de graven van oorlogsslachtoffers liggen in een halfrond, overschaduwd door een voorplein met een gedenkmonument, gehouwen in blauwe steen gemaakt door beeldhouwer Jos De Decker (Dendermonde, 1912-2000).

De kunstenaar was de gelauwerde winnaar van de wedstrijd die werd uitgeschreven door de Gemeente voor de bouw op de begraafplaats van een Pro Patria gedenkmonument 1914-1918 – 1940-1945 (opschrift op het voetstuk). Het staat op een voorplein, boven de graven van de soldaten. Het werd gehouwen in blauwe steen en staat bovenop een zeshoekig voetstuk. Het stelt drie figuren voor, van dezelfde grootte, tegen elkaar aanleunend in een priesterhouding: een soldaat steunend op zijn geweer, een burger met gekruiste armen en een moeder met haar kind. Het strenge geheel vormt een compacte blok en straalt morele waarden uit zoals moed, vrijheid en eerbied.

Uitzonderlijke beeldhouwkunst

DEZE MONUMENTEN ZIJN OOK BELANGRIJKE GETUIGEN VAN DE ARCHITECTUUR EN VAN DE GRAFKUNST

Grasperk 60: grasperk voorbehouden aan de burgemeesters en mandatarissen.

Graftschrift: "Ter nagedachtenis van Guillaume Meckelmans (1871 – 1932) ...": bronzen plaat met het linkse profiel van de overledene en rechts onderaan getekend door Victor Voets.

Graftschrift: "Vanderbruggen Raymond 1899 – 1937 – B.W.P. dankbetuiging ...": bronzen plaat met een afbeelding van de overledene. Grafzerk versierd met een palmbblad en drie pijlen. Beeld van een arbeidersgezin die een laatste hulde brengt aan de overledene, kunstwerk van **Firmin Vandewoude**.

Grasperk 62: Grafsteen uit de jaren '40: grafzerk gehouwen in blauwe steen op een voetstuk. Bronzen elementen.

Grasperk 64: Grafkelder van het echtpaar Van Haerlen – Coeckelberg: marmeren zuil en beeld van een peinzende jonge vrouw met een bloemenkrans in de handen.

Graftschrift: "Achille Jonas, geboren op 23 april 1852, overleden op 3 januari 1924". Het borstbeeld van de overledene staat in een nis. De handtekening van de beeldhouwer **Charles Samuel** (1862 – 1938) staat op de rechterschouder.

Samen met nog vele andere merkwaardige grafmonumenten ...

in Anderlecht

BIJ HET BEELDHOUWEN MOET DE KUNSTENAAR REKENING HOUDEN MET HET VOLUME EN DE DRAAGBAARHEID

Hij gebruikt drie ruimtelijke **dimensies om volumes** te creëren. Met onderstaande kunstwerken trachten wij u een duidelijker beeld te geven van drie uitdrukkingswijzen met verschillende volumes:

Het laag reliëf: beeldhouwwerk met weinig diepte, waarvan de afbeelding lichtjes naar voor komt (minder dan de helft van het volume)

Het verdiept reliëf: de figuren zijn bijna vrijstaande beeldhouwwerken maar hebben nog steeds een ruggensteun nodig

Het hoog reliëf: in tegenstelling tot het laag en verdiept reliëf is een beeld in hoog reliëf alleenstaand en van alle kanten zichtbaar.

“Waar anderen met woorden denken, denkt en voelt de kunstenaar met vormen” **RENÉ HUYGHE**

Beeldhouwen is of materie weghouwen of materie toevoegen. Het is ook op een geheel eigen wijze deze materie bewerken tot de gewenste vorm.

DE BEELDHOUWER KAN DUS HOUWEN, BOETSEREN OF VORMGIETEN

Rechtstreeks houwen: de beeldhouwer verwijdert en hooft rechtstreeks in de steen om aan het geheel de gewenste vorm te geven. Er bestaan verschillende technieken om het werk van de beeldhouwer te vergemakkelijken. Met deze methode wordt gebruik gemaakt van allerlei meetpunten en afmetingen, die nauwkeurig worden afgetekend op een driedimensionaal model, alvorens de definitieve vorm uit de blok wordt gehouwen.

Het modeleren: met deze techniek kunnen vormen aan het beeld worden toegevoegd of verwijderd aan de hand van kneedbare materialen (gips, was, klei).

Het vormgieten: is een techniek die vaak gebruikt wordt voor het in serie produceren van beelden. Van het originele beeld wordt eerst een soepel afgietsel gemaakt (uit rubber, kunsthars, ...). In de verschillende vormen wordt nadien gips gegoten. Het gips moet eerst drogen en kan dan uit de vorm worden gehaald. Deze beelden worden nadien vaak polychroom beschilderd.

Polychroom beschilderd gipsen beeld van de Heilige Maagd in de Grot van Neerpède.

Uitzonderlijke beeldhouwkunst

DE KUNSTENAAR KAN OOK KUNSTWERKEN MAKEN MET METAAL

zoals goud, zilver, koper, lood, tin, zink en ijzer die zuivere metalen zijn of met brons, geelkoper of staal die legeringen zijn.

Metaal wordt op twee manieren bewerkt:

Hetzij koud: Bij koude metaalbewerking bestaat de techniek erin aan een metalen blad of staaf een vorm te geven door erop te slaan, te plooiën of te snijden => koper hameren of drijven.

Hetzij warm: Bij warme metaalbewerking bestaan er vier verschillende technieken: Smeedijzer is een techniek van metaalbewerking (ijzer) in de smidse (smeedijzer); een metalen staaf wordt verwarmd en gevormd met een matrijs of met een hamer.

Het gieten van brons met de verlorenwasmethode: voor het maken van grote standbeelden (hol vanbinnen), begint men eerst met het maken van een levensecht model in was, in gips, in steen of in aardewerk. Nadien maakt men een gipsafgietsel* van het originele model, waarvan de wanden bekleed worden met een fijne waslaag (ongeveer 1,5 cm). Als de verschillende delen uit de vorm worden gehaald en weer worden samengebracht, bekomt men het wasmodel, een kopie in was van het oorspronkelijk beeld. De wasvorm wordt opgevuld met vuurvaste klei (kern). De smid bedekt het model met een netwerk gietkanalen en omhult het geheel in een dikke laag hittebestendig materiaal: de vuurvaste vorm. Deze vorm wordt voorverwarmd in een oven van 300 °C om de was te laten wegsmelten via het netwerk van gietkanalen.

Nadien wordt het metaal aan een constante temperatuur gesmolten (1150 °C voor brons) en in de vorm gegoten. Daar vult het de leegte die ontstaan is door het wegsmelten van het wasmodel en de gietkanalen.

Eenmaal afgekoeld wordt de vuurvaste vorm weggekapt om het bronzen beeld los te maken. Ook de centrale kern wordt verwijderd want het beeld is hol. De laatste bewerking van het afgewerkte bronzen beeld is het opkuisen en patineren.

in Anderlecht

Bij **zandgieten** wordt het brons gegoten in op elkaar gezette vormkasten die met licht klevend zand werden ingebed.

Kunstgieten: vooral gebruikt voor producties op grote schaal, in series. Deze term verwijst zowel naar het gebruikte materiaal: gietijzer (brons en koolstof), naar de techniek en naar het kunstvoorwerp dat meestal op grote schaal wordt geproduceerd. Deze techniek is goedkoper dan de andere technieken. Dit soort beelden wordt meestal gemaakt in kunstgieterijen. De twee geschilderde stieren in gietijzer aan de ingang van het Slachthuis van Anderlecht werden gegoten in de Kunstgieterij van Val d'Orne (Haute Marne), brandmerk dat op het voetstuk wordt vermeld.

KUNSTSTOFFEN

In 1913 werd voor het eerst de term “kunststof” gebruikt. Deze materies werden begin van de 20ste eeuw samengevoegd. Hun ontdekking is het resultaat van de vooruitgang in organische chemie: het zijn allemaal derivaten van steenkool en petroleum.

Vloeibare polyester verhardt op kamertemperatuur en biedt een aantal voordelen, zoals een sterke weerstand aan extreme buitentemperaturen. Deze materie is makkelijk te bewerken, houdt van kleurstoffen en is bovendien betaalbaar.

Beschilderd beeldhouwwerk in polyester “Het Slangenhoofd” van Hugo Morales in het Dauwpark (Kuregem).

Uitzonderlijke beeldhouwkunst

Enkele Leestips

BIJ HET BESTUDEREN VAN EEN BEELDHOUWERK, MOET MEN VOORAL AANDACHT SCHENKEN AAN VOLGENDE ASPECTEN:

- De notie van evenwicht: de al dan niet aanwezigheid van een voetstuk
- De afmetingen en verhoudingen
- Het type beeldhouwwerk (laag reliëf, hoog reliëf)
- De keuze van de materialen (steen, marmer, brons, staal: ruwe, gewijzigde of beschilderde materialen)
- De techniek (het modeleren, het boetseren, het gietvormen, het houthouwen)
- De opschriften op het voetstuk
- De inpassing in de ruimte (het beeld staat duidelijk zichtbaar op een voetstuk of maakt deel uit van het landschap, van een inscenering)
- De verhouding met de tijd (duurzaam of vergankelijk)
- De verhouding van ons lichaam met het beeld: wij ontdekken het beeld frontaal (laag reliëf), buitenom (hoog reliëf), binnenin het beeld of de architectuur (mausoleum).

in Anderlecht

Toerisme Anderlecht Kapelaanstraat, 1-7 1070 Brussel
T. 02 526 83 65 tourism@anderlecht.brussels
www.anderlecht.be/toerisme Facebook: Tourism Anderlecht

In de gemeente Anderlecht kan u kiezen uit een brede waaier algemene en thematische geleide wandelroutes, die u worden aangeboden door verschillende touroperators. Deze kunnen worden gecombineerd met museabezoeken

Het aanbod is beschikbaar op www.anderlecht.be/toerisme bij de rubriek "Te downloaden gidsen", lees "Volg de gids in Anderlecht" of bel ons voor meer informatie.

Een initiatief van de Burgemeester, bevoegd voor Toerisme, in samenwerking met de Gemeenteraad van Anderlecht.

Redactie Chantal Houdé
Fotorechten Chantal Houdé
Coördinatie Annick Dedobbeleer

Vertaling Your Pen BVBA

Beschikbaar in dezelfde collectie:

- ★ In de voetsporen van Jacques Brel in Anderlecht
- ★ In de voetsporen van Maurice Carême in Anderlecht
- ★ In de voetsporen van Lismonde in Anderlecht
- ★ In de voetsporen van Jean-Baptiste Dewin, het geometrische art nouveau
- ★ Kunst in de Anderlechtse metro
- ★ De collegiale kerk van Sint-Pieter-en-Sint-Guido, stap voor stap
- ★ Het Gemeentehuis van Anderlecht, stap voor stap
- ★ De muurschilderingen van de collegiale kerk van Sint-Pieter-en-Sint-Guido in Anderlecht
- ★ Sgraffitokunst in Anderlecht
- ★ Geef ons muren! Dubrunfaut en Collier in Anderlecht
- ★ Graffiti in Anderlecht en de Hall of Fame
- ★ Het historisch centrum van Anderlecht
- ★ De 11 musea van Anderlecht 1070 Brussel